

**Stomerij Vrieseweg 67
Verslag Informatiebijeenkomst 29 januari 2004**

Op donderdag 29 januari 2004 heeft een informatiebijeenkomst plaatsgevonden over de vestiging van de stomerij aan de Vrieseweg 67. Dit verslag is geen woordelijke weergave van de bijeenkomst. Het verslag geeft de reacties en vragen van de bewoners weer onderverdeeld naar onderwerpen. De onderwerpen zijn :

- aanvulling op de juridische procedure
- aanvulling op de milieuprocedure
- rol van de GGD
- klachten en reacties op het gebied van
 - algemeen
 - communicatie
 - milieu
 - gezondheid
- reactie van de heer Van Deurzen
- gemaakte afspraken en actiepunten

De nieuwsbrief geeft informatie over de te volgen procedures. Deze procedures zijn te splitsen in een juridische procedure en in een milieuprocedure. Hans Visser geeft een aanvullende toelichting op de juridische procedure. Wil van Hulst geeft een aanvullende toelichting op de milieuprocedure.

Aanvulling op de juridische procedure

Grace Norden geeft aan dat de juridische procedure is te onderscheiden in een vrijstellingsprocedure door de afdeling Bouwen en Wonen en een bezwaarschriftenprocedure door de juridische afdeling (afgekort JUDOC). De afdeling Bouwen en Wonen heeft de vrijstelling en de daarbij behorende publicatie in De Stem van Dordt geregeld.

Op het besluit tot het verlenen van vrijstelling voor de vestiging van de stomerij zijn drie bezwaarschriften binnengekomen. Deze bezwaarschriften worden behandeld in de Commissie voor Beroep- en Bezwaarschriften. Deze commissie bestaat uit externe deskundigen van buiten de gemeentelijke organisatie en uit raadsleden. Deze commissie beoordeelt of de bezwaarschriften ontvankelijk worden verklaard met andere woorden of de bezwaarschriften in behandeling kunnen worden genomen. Ook toetst de commissie de bezwaarschriften op inhoud. De indieners van de bezwaarschriften worden gehoord door de commissie. Vervolgens stelt de commissie een advies op voor het college van Burgemeester en Wethouders (verder afgekort als B&W). Het college van B&W neemt vervolgens het besluit. Hiertegen is beroep bij de bestuursrechter mogelijk.

Het bezwaarschrift van mevrouw Bouchaut is in elk geval ontvankelijk.

De heer Stiegelis heeft een bezwaarschrift ingediend bij de balie op het stadskantoor. Dit bezwaarschrift is niet voorzien van een dagstempel. Hierdoor is het niet mogelijk om te controleren of het bezwaarschrift te laat is ingediend of niet. Omdat ook de gemeente hierbij een verwijt kan worden gemaakt, is het ambtelijk standpunt dat de heer Stiegelis het voordeel van de twijfel dient te krijgen, hetgeen inhoudt dat zijn bezwaarschrift ontvankelijk wordt verklaard. Maar de Commissie voor Beroep- en Bezwaarschriften adviseert hierover definitief richting het college van B&W.

Het bezwaarschrift van de 20 bewoners Herman Josinahof is buiten de termijn ingediend, maar kennelijk doen zij een beroep op artikel 6:11 van de Algemene wet bestuursrecht, namelijk dat zij redelijkerwijs niet in verzuim zijn geweest doordat de publicatie van de vrijstelling naar hun mening onvolledig was. Ook hierover zal de Commissie Beroep- en Bezwaarschriften adviseren.

Extra vrijstellingsprocedure

Stomerijen vallen onder bedrijfscategorie 3. In het bestemmingsplan is vastgelegd dat alleen bedrijfscategorie 1 en 2 is toegestaan. Categorie 3 is alleen toegestaan als de gemeente vrijstelling verleent van het bestemmingsplan. Voordat vrijstelling verleend kan worden, is een advies van de Milieudienst en Inspecteur van de Volksgezondheid (tegenwoordig VROM-

inspectie) vereist. De VROM-inspectie heeft laten weten geen adviezen in concrete gevallen meer uit te brengen.

Deze vrijstelling zal niet in de vorm van een apart besluit worden gegoten, maar deel uitmaken van de beslissing in heroverweging naar aanleiding van de bezwaarschriften tegen de reeds verleende vrijstelling. Omdat de beslissing in heroverweging een nieuw element zal bevatten (gesteld dat B&W – mede op basis van het advies van de Commissie voor Beroepen en Bezwaarschriften – van mening zijn dat ook de tweede vrijstelling dient te worden verleend), kunnen alle belanghebbenden daartegen beroep aantekenen bij de bestuursrechter.

Thans wordt de brief van de 20 bewoners Herman Josinahof in elk geval reeds als zienswijze betrokken bij de beslissing in heroverweging. Deze zienswijze-procedure is nodig ter reparatie van de steken die B&W in de afweging van belangen bij de voorbereiding van het eerste vrijstellingsbesluit hebben laten vallen.

Aanvulling op de milieuprocedure

Wil van Hulst geeft aan dat de Milieudienst Zuid-Holland-Zuid (verder aangeduid als Milieudienst) in opdracht van de gemeente Dordrecht alleen de milieuaspecten toetst op basis van het Besluit Textielreinigingsbedrijven Milieubeheer. Op basis van dit besluit publiceert de Milieudienst een melding. Deze melding geeft alleen aan dat een bedrijf zich hier heeft gevestigd als stomerij en moet voldoen aan de regels van het Besluit Textielreinigingsbedrijven. Op deze melding is geen mogelijkheid tot het indienen van bezwaarschriften of om daartegen in beroep te gaan.

categorie 3

In de VNG-uitgave "bedrijven en milieuzonering" (uitgave 2001) zijn chemische wasserijen en ververijen (SBI 9301.2) ingedeeld in milieucategorie 2. Er wordt door de VNG geen onderscheid gemaakt in capaciteit en/of reinigingsmiddel.

Ook in het systeem van de Milieudienst (het zogeheten MILIS-systeem) zijn chemische wasserijen ondergebracht in categorie 2 mits het totale laadvermogen van de reinigingsmachines < 50 kg is. De ondernemer heeft de volgende reinigingsmachines geplaatst : één KWL-machine laadvermogen van 20 kilo en één PER-machine met 15 kilo laadvermogen. Het totaal aan laadvermogen is 35 kilo en valt binnen categorie 2.

Rol van de GGD

Ingrid Akkersdijk is namens de GGD aanwezig. Zij is medisch milieukundige en onderzoekt de gehele situatie naar aanleiding van een verzoek van enkele bewoners. Zij kan en zal tijdens deze informatiebijeenkomst geen uitspraken doen. Zij is momenteel druk bezig met het uitvoeren van haar onderzoek. Zij is bij een aantal bewoners thuis geweest. En op dit moment bestudeert ze alle milieuaspecten van de omgeving.

Klachten en reacties op het gebied van

- algemeen

De bewoners zijn van mening dat deze plek niet geschikt is voor een stomerij, een chemische wasserij. De woonbeleving van de bewoners is aangetast. Zij zien hun woonomgeving als een verlengstuk van het Merwesteinpark. Ze horen nu geen vogels meer fluiten. Daarnaast heeft de gemeente onzorgvuldig gehandeld. In een woongebied is geen plaats voor een chemische wasserij.

- communicatie

De publicatie in De Stem van Dordt was voor de omwonenden wellicht onduidelijk, maar niet onjuist. In de publicatie in de Stem van Dordt van 29 oktober 2003 is vermeld dat vrijstelling is verleend ten behoeve van het gebruik van de begane grond van het **perceel Vrieseweg 76** als stomerij.

De nieuwsbrief is niet breed verspreid onder de bewoners. Alleen de mensen woonachtig op de H. Josinahof hebben de nieuwsbrief ontvangen.

De bewoners zijn erg geschrokken van de komst van de stomerij. Ineens was in de schuur een stomerij aanwezig zonder dat de bewoners op de hoogte waren gesteld. De mensen zijn

hierdoor geïrriteerd geraakt. Zij irriteren zich aan de stomerij en vice versa. Dit is geen gezonde situatie en hier moet wat aan gedaan worden.

De voorzitter beaamt dat de gemeente de bewoners eerst had moeten informeren. We erkennen dit en we kunnen dit nu niet meer terugdraaien.

- Milieu

Waarom mag het bedrijf blijven draaien ondanks dat niet voldaan wordt aan de eisen? Waren de benodigde papieren in orde bij de eerste controle? Volgens de Milieudienst Rijnmond moet er eerst een nulmeting uitgevoerd worden in de omgeving voordat een stomerij mag beginnen?

Wil van Hulst licht toe dat hij geheel handelt conform het Besluit Textielreinigingsbedrijven Milieubeheer (verder aangeduid als Besluit). Hierin is niet opgenomen dat er een nulmeting moet worden uitgevoerd voordat het bedrijf begint. Een bedrijf mag na de melding beginnen met zijn bedrijfsactiviteiten zolang dat geen gevaar voor de volksgezondheid en het milieu oplevert. Dat is conform het Besluit hier niet het geval. Dan is het niet mogelijk en niet nodig om de bedrijfsactiviteiten stil te leggen.

Stoomketel

Wil van Hulst heeft een bezoek gebracht aan de stomerij naar aanleiding van een klacht van de bewoners (eind december). Er is toen een iets te hoge gehalte aan koolmonoxide gemeten. Dit te hoge gehalte was echter niet verontrustend. De koolmonoxide is afkomstig van de stoomketel en daar kan de milieudienst geen nadere eisen aan stellen. De stoomketel is twee dagen later opnieuw afgesteld op verzoek van de Milieudienst.

Geluid

Het bedrijf voldoet nog niet aan de geluidseisen. Het aantal geluidseenheden, dBA's genoemd, is nog te hoog. Het bedrijf wordt in de gelegenheid gesteld om het geluidsniveau aan de gestelde eisen te laten voldoen. 14 februari moet het geluidsniveau voldoen aan de regels in het Besluit. In tabel 1 zijn deze geluidsregels opgenomen.

Tabel 1

	07:00-19:00 uur	19:00-23:00 uur	23:00-07:00 uur
L _{Ar,LT} op de gevel van woningen	50 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
L _{Ar,LT} in in- en aanpandige woning	35 dB(A)	30 dB(A)	25 dB(A)
L _{Amax} op de gevel van woningen	70 dB(A)	65 dB(A)	60 dB(A)
L _{Amax} in in- en aanpandige woning	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)

PER

De per-machine bestaat uit een gesloten systeem. Daarnaast wordt lucht in de ruimte afgezogen.. Dit systeem werkt ook als de ramen en deuren open zijn. De hoeveelheid per is door een extern bedrijf gemeten, namelijk de CCD (Cleaning Consultancy Delft bv). Conform het Besluit moet het bedrijf binnen drie maanden na aanvang van de bedrijfsactiviteiten met de PER-installatie metingen doen naar het vrijkomen van PER. Dit onderzoek moet half maart klaar zijn. PER wordt gemeten via zogenaamde badges (Organic Vapor Monitor).

In de regio Rotterdam is in 2000 een onderzoek uitgevoerd bij 46 chemische wasserijen. Hieruit bleek dat in 70% van de aangrenzende woningen de concentratie aan PER verhoogd was. Wil van Hulst geeft aan dat de PER-installaties in die tijd vaak verouderd waren. De PER-installatie waar deze stomerij mee werkt voldoet aan alle nieuwe en strenge eisen. Bovendien staat de installatie in een vrij (los van andere gebouwen) aparte ruimte.

De milieudienst wil ook graag in de woningen meten door middel van zogenaamde badges. De milieudienst maakt na afloop afspraken met enkele bewoners voor het plaatsen van deze batches.

De bewoners hebben ook last van een stoomwolk. De eigenaar van de stomerij heeft er weken de tijd om de stoomwolk te laten verdwijnen. Het Besluit schrijft voor dat de ondernemer die overlast zoveel als redelijkerwijs mogelijk is moet verminderen. De eigenaar heeft dus de plicht om de stoomwolk te laten verdwijnen.

KWL

Met welke stoffen wordt er gewassen? Kunnen er dampen blijven hangen? Wat is KWL? De heer Van Deurzen wast met KWL en gemiddeld twee keer per dag met PER. KWL of ook wel KWS is een koolstof en is gemaakt door Shell. De stof is speciaal ontwikkeld door Shell, als alternatief van PER. Deze stof bestaat enkel uit een samenstelling van koolstofatomen, C12.

Opslag materialen

In het pand vindt geen opslag van materialen plaats. De materialen worden direct geleverd en direct gebruikt in de machines.

- Gezondheid

De bewoners hebben veel klachten over de stoomketel. De lucht rook naar de lucht van een oude gaskachel. Na het afstellen van de stoomketel zijn deze klachten afgenomen.

De stomerij is ongunstig gesitueerd, aangezien de huizen in een 'hoffencomplex' staan. De wind blijft hangen in dit complex en nu dus de verontreinigende rook. Het geluid weerkaatst hierdoor.

Als je er boven woont, heb je veel last van het geluid, van vezels in de woning. Deze bewoonster moet sinds de komst van de stomerij elke dag haar woning stofzuigen door de aanwezigheid van vezels. De mensen die erboven wonen, kunnen zich niet meer ontspannen.

Veel bewoners gebruiken sinds de komst van de stomerij een astma-pomp of astma-medicijnen. De huisarts van sommige bewoners heeft hun geadviseerd om te gaan verhuizen. Sommige bewoners vluchten uit hun woning. Ze worden misselijk van de lucht in hun woning.

Ook de komst van de schoorsteenpijp irriteert de bewoners. Hun uitzicht is hiermee verloren gegaan.

Zijn er allergene reacties te verwachten van de uitstoot van stoom en/of PER? Dit wordt op dit moment onderzocht door de GGD.

Reactie van de heer Van Deurzen

De heer Van Deurzen geeft aan dat hij volledig handelt conform alle eisen die aan hem gesteld worden. Hij wil een goede buurman zijn en geeft aan dat zijn deur altijd open staat.

In het bedrijfsproces zijn microfilters geplaatst die alle vezels verwijderen. Er mogen dus geen vezels vrijkomen. De concentratie uitstoot uit de kleding is maar 5% van de strenge norm, echt te verwaarlozen. De PER-machines zijn op 4 december 2003 binnengekomen maar nog niet in werking gesteld. Hij heeft deze PER-machine nodig voor de zware vlekken die er niet uitgaan met KWL. Hij kan dit procesgedeelte niet uitbesteden.

De heer Van Deurzen heeft deze locatie zelf gezocht en gevonden zonder bemiddeling van de gemeente. De heer Ooijen is eigenaar van dit pand.

Gemaakte afspraken en actiepunten

- Het gezondheidsonderzoek van de GGD is half maart gereed mits dan ook de resultaten van de badges bekend zijn.
- Het bedrijf voldoet nog niet aan alle gestelde eisen uit het Besluit. 14 februari moet het bedrijf voldoen aan de eisen op het gebied van geluid en de stoomwolk.
- Half maart zijn de resultaten van de PER-metingen bekend.
- Wanneer zijn de resultaten van de batches bekend?
- Het instellen van een nieuwe informatiebijeenkomst nadat alle resultaten bekend zijn. Deze bijeenkomst kan half maart plaatsvinden.
- De behandeling van de bezwaarschriften vindt waarschijnlijk op 22 maart 2004 plaats.

Aanwezigheidslijst

- de heer en mevrouw Van Deursen
- mevrouw C.H. Versluis
- de heer P.R.E. Pley
- mevrouw M.G. Hollemans
- de heer C. Severing (als vervanger voor zijn moeder)
- mevrouw S. Wolleswinkel
- de heer H. Stiegelis
- de heer L.P. Poppema
- de heer P. Eiteine
- mevrouw M.J. Bouchant
- de heer J. van 't Hoff

Namens de gemeente:

Elise Koene : wijkmanager

Grace Norden : juridisch medewerker bij de afdeling Bouwen en Wonen

Hans Visser : juridisch beleidsadviseur bij de afdeling Juridische zaken

Eelco Hoff : beleidsmedewerker milieu bij de afdeling Beleid

Ietske Roest : bestuursvoorlichter bij de afdeling Communicatie

Namens de Milieudienst Zuid-Holland Zuid:

Wil van Hulst – milieu-inspecteur

Jon van Beek – milieu-inspecteur

Namens de GGD:

Ingrid Akkersdijk – medische milieukundige